

Марченко І.В.,
*старший викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

СИТУАТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

Знання іноземних мов є важливою передумовою для особистих та професійних контактів. Зростаючі потреби в спілкуванні та співпраці між країнами і людьми з різними мовами та культурними традиціями вимагають суттєвих змін у підході до викладання іноземних мов у навчальних закладах вищої освіти. Щоб наблизити навчальний процес до тих вимог, які ставить перед нами європейський вибір, необхідні зміни, що стосуються змісту навчання. Наблизити освіту до європейських канонів можна лише через змістовне оновлення предмету. Тому сучасні методичні дослідження ґрунтуються на принципах навчання іноземних мов як процесу отримання знань з обраної спеціальності.

Морська Л.І. зробила такий висновок: оскільки іноземна мова по-різному знаходить своє застосування у спілкуванні спеціалістів різних професій, можна моделювати процес їх реальної комунікації, попередньо відібравши для цього необхідний мовний та мовленнєвий матеріал, звукити весь широкий діапазон мови до конкретних потреб спеціалістів і цим полегшити процес оволодіння мовою для спеціальних цілей. [1] У результаті народився так званий ситуативний підхід до навчання іноземних мов для спеціальних цілей, який домінує в сучасній вітчизняній та зарубіжній методиці.

Ситуативний метод обґрунтовується теорією структуралізму, адже використання тих чи інших лексичних та граматичних структур зумовлене певною розмовною ситуацією. Будь-який мовний акт існує в контексті певної ситуації, в рамках однієї з сфер діяльності.

Основним принципом ситуативного підходу до вивчення англійської мови для спеціальних цілей є твердження, що лексичні одиниці та граматичні конструкції потрібно пояснювати в ситуаціях схожих до ситуацій з повсякденного або професійного життя. Для здобувачів вищої освіти системи МВС ситуаціями з повсякденного життя виступають робота слідчого або оперативного працівника на місці злочину, допит злочинця/підозрюваного, опитування свідків/ потерпілих, збирання доказів та ін..

Ключовим поняттям даного методу є ситуація, яка полягає у використанні конкретних реалій, які разом з діями створюють необхідне підґрунтя для застосування певної мовної конструкції. Метод ситуативного

навчання дає можливість змоделювати цілісний контекст реального спілкування з поєднанням мовленнєвих і немовленнєвих дій, вербального й невербального спілкування, візуальної та звукової репрезентації змісту і форми. Комунікація є мотивованою, зверненою до когось, емоційно забарвленою та ситуативною. В основі ситуативного підходу лежить ігрова стихія, а центральною фігурою цих ігрових ситуацій є виконавець, тобто курсант, який у ході реалізації мовленнєвих дій повинен використовувати всі свої розумові та психофізичні ресурси: мислення, пам'ять, уяву, емоції, волю (важливий фактору ситуації, коли мова стає засобом досягнення мети), голос (він буде змінюватися і залежатиме від поставленої мети), міміку, жести, паузи, тобто все те, що робить мову живою. І при цьому виконавець ролі буде вчитися спілкуватися. Навчальні ситуації є дієвим стимулом для використання конкретної лексики та певних граматичних конструкцій. Та чи інша навчальна ситуація повинна включати інструкцію (тобто опис обставин, у яких має виникнути мовленнєва реакція) та зразок реакції на рівні реплік співрозмовників чи невеликого зв'язного висловлювання. Найголовніше у ситуативному підході – це насправді реальні ситуації, пов'язані з професійною діяльністю.

Для ілюстрації сказаного вище наведемо розроблені нами приклади завдань для активізації та автоматизації використання в усному мовленні часу FutureContinuous. По-перше, повторюємо тему “Types of Crime Scene Investigators”, називаючи посади офіцерів, які прибувають на місце злочину (leader, videographer, photographer, та інші) та обов'язки, які вони там виконують (collectevidence, conductinterviews, documentthescene, findandanalyzeinformation, etc), по-друге пригадуємо, коли використовується даний час і вже після цього починається саме тренування в використанні. Наприклад, надається ситуація: “Imagine, youaretheleaderat a crimescene. Whatwillyoubedoingthereat 9 am?” та надається модель відповіді: “At 9 am I willbeassigningtaskstoothermembersoftheteam”. Для кращого запам'ятовування використовується прийом S1 → S2 → S3 і т.д., змінюючи посаду офіцера і час прибуття на місце злочину. Хоча наведена вправа не є такою, в якій мовлення є у повному розумінні цього слова. Це лише імітація мовлення, але в її процесі курсант може проявити свої індивідуальні якості та ініціативу. Зрозуміло, що становлення мовленнєвої навички залежить від кількості та різноманітності ситуацій, а також від умілого підключення певної граматичної структури та лексичних одиниць до наступного програмного матеріалу.

Застосування ситуативного методу на практичних заняттях з англійської мови сприятиме організації більш продуктивної та раціональної діяльності курсантів, стимулює їх до комунікативно-мотивованого і

активного виконання потрібних мовленнєвих дій. Різноманітні ситуації приносять цікавість у колективну діяльність, створюють важливі передумови успіху у навчальній роботі.

Список використаних джерел

1. Морська Л.І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей // Іноземні мови. – 2002. – № 2. – С. 23-24.- URL https://allref.com.ua/uk/Vikoristannya_metodu_situativnogo_navchannya_na_urokah_angliyskoyi_movi(дата обращения: 29.03.2019).

Mohylevska V.A.,
*Lecturer of the Foreign Languages Department,
National Academy of Internal Affairs*

THE TOP DOWN AND THE BOTTOM UP ANALYSIS

First-year students must be trained to formulate an analytical “game plan” for every issue on which they might be tested. Since different issues are governed by different rules and precedents, every analytical game plan will be unique in its particulars — but in formulating these game plans, students must be given a basic approach that they can follow time and time again. Such approach comprises the first step in a two-step conception of legal analysis that proceeds, as we describe it, “from the top down and the bottom up.”

First-year students find it helpful to think of legal analysis as proceeding in two fundamental steps. The first step — “top down” — is to spot a given issue (by looking at the facts closely enough to figure out what issues may be in play), and then to assemble the legal framework for analyzing it, starting from a big-picture perspective (the general subject area or doctrine that governs the issue) and then adding layers of detail (identifying the applicable rule, breaking it down into elements, and then using the case law to fill in the finer points of each element). Then the facts are examined to determine whether they satisfy each of those elements. Only after this “top down” approach has been performed (applying facts to rules) should a student proceed to step two (“bottom up”) — focusing at a micro level on the factual details to see if they suggest the applicability of any legal issues that might have been overlooked during the “top down” process. Essentially, “bottom up” means retracing your steps with a fine-tooth comb, sifting the factual details for any issue you might have missed. Left unguided, many students will gravitate toward a haphazard variation of “bottom up,” with no “top down” counterpart. They’ll blow through the facts, hanging legal labels on some